

Fundusze EOG i Norweskie: kto, kiedy i na co?

Kategoria: Rozwój i fundusze

Opublikowano: czwartek, 24, kwiecień 2025 09:19

Katarzyna Sekuła

Odśrody: 1050

Polska po raz kolejny znalazła się na czołowej pozycji wśród krajów Unii Europejskiej korzystających z Funduszy Norweskich i EOG. 23 kwietnia 2025 r. w Warszawie podpisano umowy międzynarodowe dotyczące IV edycji programu, na mocy których nasz kraj otrzyma łącznie blisko 4 miliardy złotych. To nie tylko największa kwota spośród wszystkich 15 państw-beneficjentów, ale również potężny impuls inwestycyjny dla lokalnych wspólnot, kultury, innowacji i transformacji środowiskowej.

Zawarte porozumienia formalizują wsparcie, jakie Islandia, Liechtenstein i Norwegia kierują do Polski w ramach dwóch mechanizmów finansowych: Norweskiego oraz EOG. Choć formalnie są to osobne fundusze, ich cel pozostaje wspólny – zmniejszanie różnic społecznych i gospodarczych w Europie oraz umacnianie współpracy dwustronnej.

Z polskiego punktu widzenia IV edycja to przełom nie tylko ze względu na skalę środków. Umowy przewidują uruchomienie ośmiu krajowych programów realizowanych przez instytucje publiczne, takich jak Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości czy ministerstwa odpowiedzialne za sprawy wewnętrzne, sprawiedliwość, kulturę, klimat czy rozwój regionalny. Pieniądze popłyną do projektów z zakresu badań stosowanych i podstawowych, transformacji energetycznej, innowacyjności w przedsiębiorczości, a także wspierania rozwoju lokalnego i ochrony dziedzictwa kulturowego.

W nowym rozdaniu przewidziano również ponad 358 mln zł na Fundusz Społeczeństwa Obywatelskiego, który będzie zarządzany przez podmioty wyznaczone przez państwa-darczyńców. Organizacje pozarządowe zyskają szansę na wzmocnienie instytucjonalne i realizację projektów wzmacniających demokrację oraz aktywność obywatelską.

Istotnym novum będzie także Fundusz Współpracy Dwustronnej, który ułatwi nawiązywanie i rozwijanie kontaktów polskich beneficjentów z partnerami z Norwegii, Islandii i Liechtensteinu. To narzędzie umożliwiające budowanie trwałych relacji między instytucjami z różnych państw, które mogą później owocować nowymi inicjatywami – nie tylko w ramach obecnych funduszy.

Polska – jako pierwsze państwo Unii – podpisała umowę w nowym rozdaniu funduszy, co pozwala jej najszybciej rozpocząć prace nad konkretnymi programami. Plan zakłada, że pierwsze umowy z operatorami krajowymi zostaną zawarte na przełomie 2025 i 2026 roku, a nabory projektów ruszą zaraz po ich zatwierdzeniu. Okres realizacji potrwa do końca kwietnia 2031 r., co oznacza, że przez najbliższe sześć lat beneficjenci będą mogli nie tylko realizować, ale też rozliczać i finalizować swoje przedsięwzięcia.

Nie bez znaczenia pozostaje fakt, że Polska już w poprzedniej edycji funduszy – trwającej do 2024 roku – wykorzystwała niemal 3,5 mld złotych. Zrealizowano wtedy blisko 1800 projektów, obejmujących m.in. naukę, kulturę, zdrowie, środowisko, przedsiębiorczość czy rozwój społeczności lokalnych. Obecna edycja przewyższa poprzednią zarówno skalą finansową, jak i ambicjami. Zwiększona kwota dofinansowania oraz wcześniejsze uruchomienie programów stawiają Polskę w roli lidera wśród krajów korzystających z północnoeuropejskiego wsparcia.

Z punktu widzenia samorządów, JST i organizacji społeczeństwa obywatelskiego to ogromna szansa, ale i wyzwanie organizacyjne. Oznacza bowiem konieczność szybkiego reagowania, przygotowania dobrych projektów oraz gotowości do współpracy międzynarodowej. To również kolejny krok w kierunku wzmocnienia zrównoważonego rozwoju lokalnego, integracji środowisk eksperckich oraz promowania

Fundusze EOG i Norweskie: kto, kiedy i na co?

Kategoria: Rozwój i fundusze

Opublikowano: czwartek, 24, kwiecień 2025 09:19

Katarzyna Sekuła

Odsłony: 1050

nowoczesnych rozwiązań we wszystkich obszarach polityki publicznej.

Źródło: funduszeuropejskie.gov.pl